

Д. Ю. Андрощук

Айнштайн Альберт

АЙНШТАЙН Альберт (Einstein Albert; 14. 03. 1879, Ульм, Німеччина – 18. 04. 1955, Принстон, США) – фізик, автор теорії відносності і один із творців [квантової теорії](#) і статистичної фізики. Нобелів. премія (1921). Закін. Цюрих. політехнікум (1900), працював учителем. 1902–09 – експерт у федерал. патент. бюро в [Берні](#). У ці роки створив [теорію відносності](#), виконав дослідж. із статистич. фізики, броунів. руху, теорії випромінювання та ін. Праці А. стали відомими, і 1909 його обрано проф. Цюрих. університету, потім Нім. університету в Празі (1911–12). 1912 повернувся до Цюриха, де зайняв каф. у Цюрих. політехнікумі. 1913 обраний чл. Пруської і Бавар. АН, 1914 переїхав до Берліна, де був проф. Берлін. університету і дир. фіз. інституту. У берлін. період А. завершив створення заг. теорії відносності, розвинув далі квант. теорію випромінювання. 1933 змушений залишити Німеччину, на знак протесту проти фашизму відмовився від нім. громадянства, вийшов зі складу Академії і переїхав до Принстона (США), де став чл. Інституту вищих досліджень. У цей період А. намагався розробити єдину теорію поля і займався питаннями [космології](#). Відкриття А. визнані вченими всього світу. А. рішуче виступав проти фашизму, застосування ядер. зброї, [війни](#). Брав участь в антивоєн. боротьбі на поч. 30-х рр. 1940 А. підписав листа до Президента США, у якому вказав на небезпеку появи ядер. зброї у фашист. Німеччині, що стимулювало організацію ядер. досліджень у США. Був чл. численних наук. т-в і академій світу, зокрема почесним чл. НТШ.

Рекомендована література

1. Einstein, the first hundred years. Oxford; New York, 1980;
2. Яцкевич Л. Від Ньютона до Айнштайна // Альм. Укр. Нар. Союзу. 1981;
3. Пайс А. Научная деятельность и жизнь Альберта Эйнштейна / Пер. с англ. Москва, 1989;
4. Письма Альберта Эйнштейна Сталину и советским дипломатам [1938–1947 г.] // Звезда. 1994. № 12;
5. Погребысский Й. Б. От Лагранжа к Эйнштейну. Москва, 1996;
6. Виккерт Й. Альберт Эйнштейн, сам свидетельствующий о себе и о своей жизни / Пер. с нем. Челябинск, 1999;

7. Гейзенберг В. Зустрічі й бесіди з Альбертом Ейнштейном / Пер. з нім. // Вісн. НАНУ. 1999. № 8.

Бібліографічний опис:

Айнштайн Альберт / Д. Ю. Андрощук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42829>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).